

Kansantalouden tilinpito 2008

Bruttokansantuote kasvoi 0,9 prosenttia viime vuonna

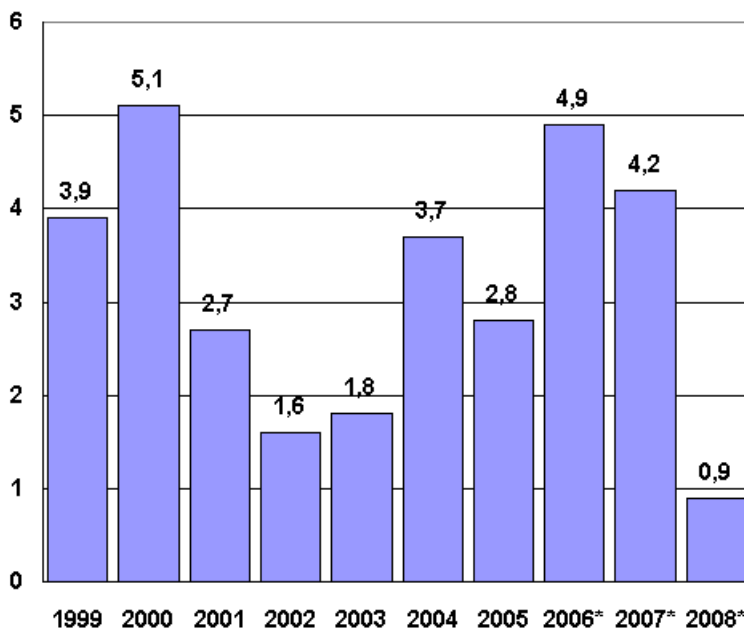
Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 0,9 prosenttia vuonna 2008 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Kasvu oli hitainta 1990-luvun alun laman jälkeen. Bruttokansantuote oli viime vuonna 186 miljardia euroa.

Tuotannon kasvu oli kulutuksen ja investointien varassa. Kulutuksen volyymi kasvoi 1,9 prosenttia ja investoinnit yhden prosentin. Viennin volyymi sen sijaan väheni 1,1 prosenttia ja tuonnin volyymi 1,3 prosenttia.

Yritysten voitot pienentyivät viime vuonna alkaneen taantumun takia, mutta investoinnit kasvoivat edelleen. Yritysten rahoitusylijäämä pieneni 1,7 miljardiin euroon. Julkisyhteisöjen ylijäämä oli vielä viime vuonna lähes 8 miljardia euroa.

Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat keskimäärin 2,7 prosenttia. Palkkatulot kasvoivat nimellisesti yli 7 prosenttia ja sosiaalietuudet vajaat 4 prosenttia, mutta yrittäjätulot alenivat yli 5 prosenttia. Kotitalouksien rahoitusaliylijäämä oli 4,5 miljardia euroa.

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Sisälllys

Bruttokansantuote laski rajusti vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä, koko vuoden kasvu jäi 0,9 prosenttiin.....	3
Tuotanto.....	3
Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit.....	4
Työllisyys.....	4
Hinnat.....	4
Kansantulo supistui reaalisesti yhden prosentin.....	5
Yritysten voitot vähenivät.....	5
Julkisyhteisöjen ylijäämä edelleen lähes 8 miljardia euroa.....	5
Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat 2,7 prosenttia.....	6
Seuraavat tarkistukset kesä- ja heinäkuussa 2009.....	6
Liitetaulukot	
Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2008*.....	7
Huoltotase vuosina 2007*-2008*.....	8
Kansantulo vuosina 2007*-2008*.....	8
Nettoluotonanto vuosina 2007*-2008*.....	9
Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito.....	10

Bruttokansantuote laski rajusti vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä, koko vuoden kasvu jäi 0,9 prosenttiin

Bruttokansantuotteen volyymi laski vuoden 2008 loka-joulukuussa 1,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Vuoden 2007 neljänneen neljännekseen verrattuna bruttokansantuote laski työpäiväkorjattuna 2,4 prosenttia.

Bruttokansantuotteen volyymin muutos vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä tarkentui +1,4 prosenttiin vuoden takaisesta ja -0,3 prosenttiin edellisestä neljänneksestä, kun joulukuun julkaisussa vastaavat muutokset olivat +1,1 % ja +0,1 %. Jos taantumaa määritelmänä käytetään kahden peräkkäisen vuosineljänneksen laskua bruttokansantuotteen volyymissa, on Suomen kansantalous nyt taantumassa.

Koko vuonna 2008 bruttokansantuote kasvoi vain 0,9 prosenttia. Edellisen kerran bruttokansantuote on vuositasolla kehittynyt yhtä heikosti vuonna 1993, jolloin se laski 0,9 %.

Vuoden neljännellä neljänneksellä bruttokansantuote supistui Eurostatin kokoaman ennakon mukaan EU-alueella 1,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 1,1 prosenttia vuoden takaisesta.

Tuotanto

Alkutuotannon arvonlisäyksen volyymi oli neljännellä neljänneksellä 9,6 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Maatalouden arvonlisäys laski 0,3 prosenttia. Metsätaloudessa koko vuoden kestänyt alamäki jatkui ja arvonlisäys supistui 12,3 prosenttia. Koko vuonna 2008 alkutuotannon volyymi laski 9 prosenttia. Maataloudessa arvonlisäys laski 6,1 prosenttia. Tuotantopanosten, etenkin lannoitteiden, hinnat nousivat reippaasti vuoden aikana. Metsätaloudessa volyymi laski 10,6 prosenttia hakkuiden vähentymisen myötä.

Jalostustoimialojen eli teollisuuden ja rakentamisen arvonlisäyksen volyymi laski 5,6 prosenttia neljännellä neljänneksellä. Teollisuuden arvonlisäys oli 6,4 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Puu- ja paperiteollisuuden arvonlisäys pieneni edelleen, nyt laskua 10 prosenttia vuoden takaisesta. Metalliteollisuudessa (ml. elektroniikkateollisuus) erityisesti marras- ja joulukuu olivat synkkiä ja arvonlisäys pieneni 0,3 prosenttia vuoden takaisesta. Muun tehdasteollisuuden arvonlisäys pieneni 7,7 prosenttia neljännellä neljänneksellä. Rakentamisessa arvonlisäyksen volyymi laski loka-joulukuussa 3 prosenttia vuoden takaisesta.

Koko vuonna 2008 jalostustoimialojen volyymi kasvoi 0,3 prosenttia. Teollisuuden volyymi kasvoi 0,3 prosenttia, vaikka puu- ja paperiteollisuus supistui 4,9 prosenttia ja muu tehdasteollisuus 1,4 prosenttia. Kasvua piti yllä metalliteollisuus, jonka volyymi kasvoi 4,4 prosenttia vuoden aikana. Rakentamisessa volyymi pysyi koko-naisuudessaan vuoden 2007 tasolla. Talonrakentaminen hiljeni loppuvuodesta niin voimakkaasti että volyymi laski 1,4 prosenttia vuositasollakin, mutta maa- ja vesirakentamisen volyymi oli 5,2 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin.

Palvelutoimialojen arvonlisäyksen volyymi laski 0,7 prosenttia neljännellä neljänneksellä. Kaupan arvonlisäyksen volyymi laski 3,7 prosenttia vuoden takaisesta. Tukkukaupassa pudotus oli jyrkintä, arvonlisäys pieneni 7,1 prosenttia. Vähittäiskaupan volyymi pieneni 2,8 prosenttia. Kuljetus-, varastointi ja tietoliikennepalvelut supistuivat 3,3 prosenttia. Kiinteistö- ja liike-elämän palveluissa kasvua oli 0,7 prosenttia vuoden takaisesta, mutta edelliseen neljännekseen verrattuna volyymi laski.

Koko vuonna 2008 palvelutoimialojen volyymi kasvoi 1,5 prosenttia. Kauppa kasvoi 2,2 prosenttia. Tukkukaupan volyymi kasvoi 0,5 prosenttia, vähittäiskaupan 1,5 prosenttia ja moottoriajoneuvojen kaupan 8,9 prosenttia. Moottoriajoneuvokaupan suureen kasvuun vaikutti autoverouudistus, joka laski autojen hintoja vuoden alussa. Kuljetus-, varastointi ja tietoliikennepalvelut supistuivat 0,2 prosenttia. Alku-vuonna tämän toimialan kasvua hidasti lähinnä teleliikenteen kehitys, mutta loppuvuonna ja etenkin viimeisellä neljänneksellä varsinainen kuljetustoiminta on selvästi vähentynyt. Kiinteistö- ja liike-elämän palvelut kasvoivat 3,2 prosenttia. Rahoitus- ja vakuutus toiminnan volyymi laski hieman, mutta etenkin tietojenkäsittelypalvelut kasvoivat reippaasti vuonna 2008.

Kaikkien toimialojen yhteenlasketun arvonlisäyksen volyymi laski neljännellä neljänneksellä 2,7 prosenttia vuoden takaisesta ja 1,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2008 arvonlisäyksen volyymi kasvoi 0,8 prosenttia.

Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit

Kysyntä laski neljännellä neljänneksellä kautta linjan: vienti, yksityinen kulutus ja investoinnit vähenivät vuoden takaisesta. Ainoastaan julkiset kulutusmenot lisäsivät merkittävässä määrin kysyntää.

Viennin volyyymi pieneni loka-joulukuussa peräti 14,2 prosenttia vuoden takaisesta ja 13,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Tavaroiden vienti väheni 10,2 prosenttia ja palveluiden vienti 29 prosenttia vuoden takaisesta. Tuonnin volyyymi supistui myös poikkeuksellisen voimakkaasti: 14,5 prosenttia vuoden takaisesta ja 14,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Tavaroiden tuonti laski 12,6 prosenttia ja palvelujen tuonti 22,4 prosenttia vuoden takaisesta. Tuonnin ja viennin tiedot saattavat tarkentua huomattavasti. Kolmannen neljänneksen tuonnin muutos (tavarat ja palvelut yhteensä) tarkentui +2,7 prosenttiin vuoden takaisesta, kun se joulukuun tiedoissa oli -0,5 %. Viennin volyymin muutos kolmannella neljänneksellä tarkentui -2,6 prosenttiin joulukuun -2,7 prosentista.

Koko vuonna 2008 viennin volyyymi laski 1,1 prosenttia. Tavaroiden vienti supistui 0,7 prosenttia ja palveluiden vienti 2,4 prosenttia. Tuonnin volyyymi laski 1,3 prosenttia tavaroiden tuonnin kasvaessa 0,1 prosenttia ja palveluiden tuonnin vähentyessä 6,3 prosenttia.

Yksityisen kulutuksen volyyymi laski neljännellä neljänneksellä 1,2 prosenttia vuoden takaisesta. Ainoastaan kestävien kulutustavaroiden kulutuksen volyyymi kasvoi vuoden takaiseen verrattuna, mikä johtuu vuoden 2007 neljännen neljänneksen kuopasta autojen myynissä. Julkisten kulutusmenojen volyyymi kasvoi 3,8 prosenttia vuoden takaisesta.

Koko vuonna 2008 yksityinen kulutus kasvoi 2 prosenttia. Kotitalouksien kulutusmenojen kasvu hidastui vuoden aikana ja viimeisellä neljänneksellä volyyymi jo laski. Kestävien kulutustavaroiden kulutuksen volyyymi kasvoi vuoden aikana 9,4 prosenttia, puolikestävien tavaroiden 3 prosenttia, lyhytikäisten tavaroiden 0,2 prosenttia ja palveluiden 1,4 prosenttia. Julkisten kulutusmenojen volyyymi kasvoi 1,7 prosenttia.

Investointien volyyymi väheni neljännellä neljänneksellä 2,1 prosenttia vuoden takaisesta. Rakennusinvestoinnit supistuivat 6 prosenttia. Asuinrakennusinvestoinnit vähenivät 10 prosenttia ja toimitilarakentamisen investoinnit 6 prosenttia. Ainoastaan maa- ja vesirakennusinvestoinnit kasvoivat 4,1 prosenttia. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien volyyymi kasvoi 1,2 prosenttia. Yksityiset investoinnit laskivat neljännellä neljänneksellä 2,1 prosenttia ja julkiset investoinnit 1,8 prosenttia.

Koko vuonna 2008 investoinnit kasvoivat yhteensä yhden prosentin. Asuinrakennusinvestoinnit vähenivät 9,4 prosenttia, mutta toimitilarakentaminen lisääntyi 8,1 prosenttia. Maa- ja vesirakennusinvestointien volyyymi kasvoi 6,1 prosenttia. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinnit kasvoivat 3,6 prosenttia ja muut investoinnit 0,3 prosenttia.

Työllisyys

Työllisyys parani hieman vuoden neljännellä neljänneksellä työllisten määrän lisääntyessä 0,8 prosenttia vuoden takaisesta. Kausitasoitettu työllisten määrä ei kuitenkaan ole kasvanut toisen neljänneksen jälkeen lainkaan, eli työllisyyden kasvu on pysähtynyt vuoden 2008 aikana. Kansantaloudessa tehtyjen työtuntien määrä kasvoi 1,2 prosenttia vuoden takaisesta työpäiväkorjattuna.

Työttömyysaste oli loka-joulukuussa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 6,0 prosenttia. Viime vuoden vastaavana aikana työttömyysaste oli 6,2 prosenttia.

Hinnat

Koko kansantalouden hintatason arvioidaan kohonneen viime vuonna 2,7 prosenttia mitattuna bruttokansantuotteen hintaindeksillä. Sitä nostivat erityisesti rakentamisen hinnat.

Kuluttajahintaindeksi nousi vuositasolla 4,1 prosenttia, mutta kotitalouksien kulutusmenojen hintaindeksi kansantalouden tilinpidossa 3,4 prosenttia. Kansantalouden tilinpidossa asumispalveluiden hintaa mitataan vain vuokrien muutoksella, kun kuluttajahintaindeksissä otetaan huomioon myös omistusasumisen menot. Myös vakuutus- ja rahoituspalveluiden hintakehitystä mitataan kansantalouden tilinpidossa eri tavalla kuin kuluttajahintaindeksissä.

Vaihtosuhte heikkeni edelleen 2,7 prosenttia, koska tuontihinnat kohosivat neljä prosenttia, mutta vientihinnat runsaan prosentin.

Kansantulo supistui reaalisesti yhden prosentin

Nettokansantulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 2,8 prosenttia ja oli henkeä kohti 29 500 euroa. Suomen bruttokansantulo oli viime vuonna hieman pienempi kuin bruttokansantuote, 185 miljardia euroa, koska ulkomailta saadut omaisuustulot olivat pienemmät kuin ulkomaille maksetut omaisuusmenot. Brutto- ja nettokansantulo supistuivat reaalisesti, 0,9 prosenttia ja 1,1 prosenttia, koska vaihtosuhte heikkeni.

Kotitalouksien palkkatulot kasvoivat 7,1 prosenttia ja työnantajain sosiaalivakuutusmaksut 5,5 prosenttia. Yhteensä palkansaajakorvaukset kasvoivat 6,8 prosenttia ja niiden osuus kansantulosta nousi 58,4 prosenttiin. Edellisenä vuonna osuus oli 56,2 prosenttia. Omaisuus- ja yrittäjätulot vähenivät 4,2 prosenttia ja niiden osuus kansantulosta oli 28,0 prosenttia. Edellisenä vuonna osuus oli 30,0 prosenttia.

Yritysten voitot vähenivät

Yritysten toimintaylijäämä eli liikevoitto supistui nimellisesti kaksi prosenttia edellisestä vuodesta. Yritysten yrittäjätulo väheni 15 prosenttia. Yrittäjätulo ottaa huomioon myös omaisuustulot ja maksetut korot ja se vastaa karkeasti voittoa ennen verojen ja osinkojen maksua.

Välittömiä veroja yritykset maksoivat viime vuonna kuusi prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna ja osinkoja 20 prosenttia vähemmän.

Yritysten kiinteät investoinnit kotimaahan kasvoivat viime vuonna nimellisesti 10 prosenttia erityisesti rakennusinvestointien kasvun takia. Kiinteät investoinnit olivat suuremmat kuin koskaan aiemmin. Yritysten nettoluotonanto eli rahoitusasema oli vajaat kaksi miljardia euroa ylijäämäinen, kun ylijäämä edellisenä vuonna oli neljä miljardia euroa.

Rahoituslaitosten palkkiotuotot vähenivät kuusi prosenttia, mutta korkokate (välilliset rahoituspalvelut) kasvoi 10 prosenttia edellisestä vuodesta. Luotto- ja talletuskanta kasvoivat edelleen ja vuoden keskimääräinen korkotaso oli korkeampi kuin edellisenä vuonna. Rahoitus- ja vakuutuslaitosten rahoitusasema oli runsaat miljardi euroa ylijäämäinen.

Julkisyhteisöjen ylijäämä edelleen lähes 8 miljardia euroa

Valtionhallinnon rahoitusasema oli vielä viime vuonna ylijäämäinen, 1,5 miljardia euroa. Valtion verotulot välillisistä veroista kasvoivat kaksi prosenttia, mutta välittömiä veroja kertyi puolitoista prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna, koska yhteisöverotulot vähenivät. Maksetut tulonsiirrot kunnille ja kuntayhtymille (ml. arvonnlisäveron palautus) kasvoivat 10 prosenttia ja tulonsiirrot sosiaaliturvarahastoille 7,5 prosenttia.

Valtion kulutusmenot kasvoivat nimellisesti yli 7 prosenttia ja investoinnit lähes 14 prosenttia.

Kuntien ja kuntayhtymien rahoitusasema oli miltei tasapainossa, alijäämä oli vain 0,2 miljardia euroa. Kuntien verotulot kasvoivat yli kuusi prosenttia. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 7 prosenttia ja investoinnit 8 prosenttia.

Työeläkelaitosten rahoitusylijäämä oli kuusi miljardia euroa ja muiden sosiaaliturvarahastojen 0,4 miljardia euroa.

Yhteensä julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 7,7 miljardia euroa ylijäämäinen. EMU-ylijäämä poikkeaa hieman kansantalouden tilinpidon mukaisesta julkisyhteisöjen nettoluotonannosta ja se oli 7,8 miljardia euroa eli 4,2 prosenttia bruttokansantuotteesta. Ylijäämä oli jonkin verran pienempi kuin edellisenä vuonna, jolloin se oli 5,2 prosenttia bruttokansantuotteesta. Julkisyhteisöjen ns. EMU-velka pieneni 33,4 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

Julkisten menojen suhde bruttokansantuotteeseen (pois lukien sisäiset siirrot) kasvoi 48,4 prosenttiin. Edellisenä vuonna osuus oli 47,3 prosenttia.

Veroaste eli verojen ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen suhde bruttokansantuotteeseen aleni viime vuonna 42,7 prosenttiin. Veroaste oli alhaisin vuoden 1989 jälkeen.

Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat 2,7 prosenttia

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi edelleen viime vuonna, nimellisesti 6,3 prosenttia ja reaalisesti 2,7 prosenttia.

Bruttotuloja lisäsi eniten palkkasumman kasvu yli 7 prosentilla, mikä oli seurausta ennen kaikkea ansiotason kohoamisesta, mutta myös työllisyys parani vuositasolla hieman verrattuna edelliseen vuoteen. Kotitalouksien saamat sosiaalietuudet kasvoivat vajaat neljä prosenttia. Maa- ja metsätalouden yrittäjätulo aleni 10 prosenttia ja omistusasunnoista saatu laskennallinen asuntotulo 8 prosenttia, mikä aiheutui korkomenojen kasvusta. Muut yrittäjätulot alenivat prosentin. Yhteensä yrittäjätulo pieneni 5,5 prosenttia. Kotitalouksien maksamat välittömät verot kasvoivat runsaat viisi prosenttia.

Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 5,6 prosenttia. Kulutusmenot olivat myös suuremmat kuin käytettävissä oleva tulo, joten säästämisaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon oli -0,9 prosenttia. Toisin sanoen kotitalouksien juoksevat tulot eivät täysin riittäneet kulutusmenojen kattamiseen. Kotitalouksien kiinteät investoinnit vähenivät nimellisesti runsaan prosentin asuntoinvestointien vähenemisen takia. Kotitalouksien rahoitusasema oli 4,5 miljardia euroa alijäämäinen.

Kotitalouksien velkaantumisaste laski syyskuun lopussa 101,2 prosenttiin eli se oli hieman vähemmän kuin vuoden 2007 lopussa. Velkaantumisaste on luottokannan suhde vuoden käytettävissä olevaan tuloon.

Seuraavat tarkistukset kesä- ja heinäkuussa 2009

Vuoden 2009 ensimmäistä neljänneistä koskevat kansantalouden tiedot julkaistaan 9.6.2009, jolloin myös aiempia neljänneksiä tarkistetaan. Vuoden 2008 tilinpito yksityiskohtaisemmalla tietosisällöllä julkaistaan 9.7.2009. Aikasarja vuodesta 1975 alkaen tarkistetaan seuraavan kerran vuonna 2010.

Ennakkotiedot perustuvat 20.2.2009 mennessä käytettävissä olleisiin tietoihin talo-uskehityksestä. Laatuseloste on saatavissa Tilastokeskuksen Internet-sivuilta <http://www.tilastokeskus.fi/til/ntp/laa.html>

Tarkempia tietoja kansantalouden tilinpidon menetelmistä löytyy Tilastokeskuksen internetsivuilta: http://www.tilastokeskus.fi/til/ntp/2008/03/ntp_2008_03_2008-12-08_men_001.html

Liitetaulukot

Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2008*¹⁾

	Käypiin hintoihin, milj. euroa	Viitevuoden 2000 hintoihin, milj. euroa	Arvon muutos, %	Volyymin muutos, %	Hinnan muutos, %	BKT asukasta kohti, euroa
Vuosi						
1975	18 045	69 431	.	.	.	3 830
1976	20 474	69 616	13,5	0,3	13,2	4 332
1977	22 527	69 847	10,0	0,3	9,7	4 754
1978	24 882	71 664	10,5	2,6	7,7	5 235
1979	28 864	76 667	16,0	7,0	8,4	6 058
1980	33 322	80 590	15,4	5,1	9,8	6 971
1981	37 665	81 613	13,0	1,3	11,6	7 847
1982	42 368	84 081	12,5	3,0	9,2	8 777
1983	47 216	86 559	11,4	2,9	8,3	9 723
1984	52 824	89 194	11,9	3,0	8,6	10 820
1985	57 499	92 120	8,9	3,3	5,4	11 730
1986	61 864	94 539	7,6	2,6	4,8	12 579
1987	66 814	97 903	8,0	3,6	4,3	13 547
1988	75 712	102 897	13,3	5,1	7,8	15 308
1989	84 780	108 469	12,0	5,4	6,2	17 079
1990	89 747	108 558	5,9	0,1	5,8	18 000
1991	85 698	101 780	-4,5	-6,2	1,8	17 092
1992	83 041	97 978	-3,1	-3,7	0,7	16 470
1993	83 924	97 076	1,1	-0,9	2,0	16 566
1994	88 103	100 545	5,0	3,6	1,4	17 312
1995	95 912	104 490	8,9	3,9	4,8	18 777
1996	99 259	108 356	3,5	3,7	-0,2	19 368
1997	107 576	115 074	8,4	6,2	2,1	20 929
1998	117 058	121 087	8,8	5,2	3,4	22 716
1999	122 685	125 835	4,8	3,9	0,9	23 753
2000	132 198	132 198	7,8	5,1	2,6	25 541
2001	139 789	135 774	5,7	2,7	3,0	26 945
2002	143 808	137 910	2,9	1,6	1,3	27 650
2003	145 795	140 407	1,4	1,8	-0,4	27 968
2004	152 151	145 597	4,4	3,7	0,6	29 107
2005	157 070	149 627	3,2	2,8	0,5	29 946
2006*	167 009	156 993	6,3	4,9	1,3	31 713
2007*	179 659	163 591	7,6	4,2	3,2	33 970
2008*	186 164	165 094	3,6	0,9	2,7	35 041

1) *Ennakkotieto. Aikasarjoja tarkistetaan vuoden 2010 aikana. Vuodesta 1975 lähtien aikasarjat ovat poimittavissa tietokantataulukoista.

Huoltotase vuosina 2007*-2008*¹⁾

	Käypiin hintoihin, milj. euroa		Viitevuoden 2000 hintoihin, milj. euroa		Arvon muutos, %		Hinnan muutos, %		Volyymin muutos, %	
	2007*	2008*	2007*	2008*	2007*	2008*	2007*	2008*	2007*	2008*
Taloustoimi										
Bruttokansantuote markkinahintaan	179 659	186 164	163 591	165 094	7,6	3,6	3,2	2,7	4,2	0,9
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	73 056	74 979	67 043	66 167	8,7	2,6	2,1	4,0	6,5	-1,3
Tarjonta yhteensä	252 715	261 143	230 046	230 681	7,9	3,3	2,9	3,1	4,9	0,3
Tavaroiden ja palvelujen vienti	82 127	82 210	83 340	82 451	8,8	0,1	0,7	1,2	8,1	-1,1
Kulutusmenot	129 123	136 845	112 017	114 130	5,5	6,0	2,9	4,0	2,5	1,9
Yksityiset kulutusmenot	90 685	95 693	82 304	83 928	5,6	5,5	2,3	3,5	3,3	2,0
Julkiset kulutusmenot	38 438	41 152	29 942	30 445	5,1	7,1	4,3	5,3	0,8	1,7
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	36 566	38 380	32 857	33 191	13,6	5,0	4,5	3,9	8,7	1,0
Yksityinen kiinteän pääoman bruttomuodostus	32 047	33 653	29 105	29 497	13,8	5,0	4,4	3,6	9,0	1,3
Julkinen kiinteän pääoman bruttomuodostus	4 519	4 727	3 809	3 760	12,6	4,6	5,4	6,0	6,8	-1,3
Varastojen muutokset	3 465	1 586	.	.	.	.	.	.	.	.
Kysynnän erät yhteensä	251 281	259 021	230 310	230 051	8,1	3,1	2,4	3,2	5,5	-0,1
Tilastollinen ero	1 434	2 122	.	.	.	.	.	.	.	.

1) *Ennakkotieto. Aikasarjoja tarkistetaan vuoden 2010 aikana. Vuodesta 1975 lähtien aikasarjat ovat poimittavissa tietokantataulukoista.

Kansantulo vuosina 2007*-2008*¹⁾

	Milj. euroa		Osuus, %		Muutos, %	
	2007*	2008*	2007*	2008*	2007*	2008*
Taloustoimi						
Palkat ja palkkiot	68 729	73 615	45,1	47,0	5,9	7,1
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	16 919	17 855	11,1	11,4	5,2	5,5
Omaisuus- ja yrittäjätulot, netto	45 749	43 837	30,0	28,0	8,1	-4,2
Yritykset	19 154	15 991	12,6	10,2	3,2	-16,5
Asuntoyhteisöt	-384	-477	-0,3	-0,3	102,1	24,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 262	1 383	0,8	0,9	-16,0	9,6
Julkisyhteisöt	5 175	5 640	3,4	3,6	33,3	9,0
Kotitaloudet	19 806	20 524	13,0	13,1	10,9	3,6
siitä yrittäjätulo maataloudesta	1 029	745	0,7	0,5	10,6	-27,6
yrittäjätulo metsätaloudesta	1 803	1 808	1,2	1,2	51,1	0,3
laskennallinen asuntotulo	2 429	2 244	1,6	1,4	-26,7	-7,6
muu yrittäjätulo	4 074	4 029	2,7	2,6	4,4	-1,1
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelematt	736	776	0,5	0,5	6,7	5,4
Julkisyhteisöjen saamat tuotannon ja tuonnin verot	21 110	21 423	13,8	13,7	3,4	1,5
Kansantulo	152 507	156 730	100,0	100,0	6,1	2,8
Kiinteän pääoman kuluminen	27 066	28 149	.	.	8,5	4,0
Bruttokansantulo	179 573	184 879	.	.	6,5	3,0
Työsuhteoptiotulot (milj. euroa)	399	100	.	.	-20,2	-74,9
Kansantulo henkeä kohti, euroa	28 836	29 500	.	.	5,7	2,3
Keskiväkiluku, 100 henkeä	52 887	53 128	.	.	0,4	0,5

1) *Ennakkotieto. Aikasarjoja tarkistetaan vuoden 2010 aikana. Vuodesta 1975 lähtien aikasarjat ovat poimittavissa tietokantataulukoista.

Nettoluotonanto vuosina 2007*-2008*¹⁾

Sektori	Milj. euroa	
	2007*	2008*
Koko kansantalous	7 396	4 141
Yritykset	4 061	1 737
Asuntoyhteisöt	-298	-323
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	744	1 174
Julkisyhteisöt	9 406	7 692
Valtionhallinto	3 803	1 505
Paikallishallinto	-269	-152
Sosiaaliturvarahastot	5 872	6 339
Työeläkelaitokset	5 355	5 983
Muut sosiaaliturvarahast	517	356
Kotitaloudet	-5 471	-4 532
Kotit. palv. voittoa tavoittel	388	515
Sektoreittain jakamaton	-1 434	-2 122
Ulkomaat	-7 396	-4 141

1) *Ennakkotieto. Aikasarjoja tarkistetaan vuoden 2010 aikana. Vuodesta 1975 lähtien aikasarjat ovat poimittavissa tietokantataulukoista.

Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1

Kansantalouden tilinpito on laaja, tilastoihin perustuva kokonaisjärjestelmä, jolla kuvataan kansantalouden toimintaa. Kansantalouden tilinpidon tarkoituksena on tuottaa taloustoimiin ja niiden luokituksiin perustuva systemaattinen kuva kansantalouden rakenteesta ja sen muutoksista.

Kansantalouden tilinpidossa kuvataan kaikkien kansantaloudessa toimivien yksiköiden taloudellista (eli rahassa mitattavaa) toimintaa. Tilinpidossa esitetään Suomen kansantalouden tilaa ja kehitystä kuvaavat keskeiset tunnusluvut, bruttokansantuote ja bruttokansantulo sekä näiden komponentit. Kansantalouden tuotantoa, tuloja, tulojen käyttöä ja pääoman muodostusta kuvataan sektoreittain. Tuotanto-, työllisyys- ja pääoman muodostustiedot esitetään myös toimialoittain. Kansantalouden tilinpitoa voidaan käyttää analysoitaessa kansantalouden rakennetta, yksittäisiä osia tai piirteitä, kansantalouden kehitystä ajankohdasta toiseen tai kansantalouden suhdetta toisiin kansantalouksiin.

1.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmä käyttää kuvauksessaan tilastoyksiköitä ja niiden ryhmittelyjä (institutionaaliset yksiköt ja sektorit; toimipaikat ja toimialat; kotimaa ja ulkomaat; virrat ja varannot; tuotteet panos-tuotoskehikossa). Yksiköiden välillä ja sisällä tapahtuvia taloustoimia käytetään tilinpidon kuvauksen välineenä. Keskeisiä käsitteitä ovat bruttokansantuote, (brutto)kansantulo, käytettävissä oleva tulo, kulutusmenot, säästö ja nettoluotonanto /-otto. Käytetyt luokitukset liittyvät tilastoyksiköihin: institutionaalinen sektoriluokitus, toimialaluokitus, tuottajatyypiluokitus, tuoteluokitus, tasapainoerien ja taloustoimien luokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus, kulutus- ja pääomatarvaiden luokitukset. Kansantalouden tilinpito käyttää laajasti Tilastokeskuksen talous- ja sosiaalitalastoja, lisäksi käytetään hallinnollisia aineistoja mm. julkisen talouden laskelmia sekä Tilastokeskuksen ulkopuolella tuotettuja talustilastoja ja eräitä erityistilastoja ja -tietoja suoraan niiden tuottajilta.

1.3

Kansantalouden tilinpitoa koskeva perussäädös on Neuvoston asetus 25-06-1996: ESA95 Regulation: Council Regulation 2223/96. Se perustuu kansainväliseen kansantalouden tilinpidon suositukseen System of National Accounts, 1993. EU:n tasolla on lisäksi runsaasti tarkentavaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1

Kansantalouden tilinpito on muista talous- ja sosiaalitalastoista johdettu tilasto, joka laaditaan EU:n asetuksessa ja SNA:ssa määriteltyjen käsitteiden, luokitusten ja tilirakenteiden mukaisesti. Tilinpito on luonteeltaan kokonaistutkimus, jossa tulee arvioida myös ne talouden alueet, joista ei ole perustilastointia tai rekisteröintiä saatavissa, kuten esimerkiksi harmaa talous. Kansantalouden tilinpidon kohde on määritetty alueellisesti (domestic, national) talousyksikön sijainnin mukaan ja taloustoimien luonteen mukaan. Talouden kuvaus rajataan SNA:ssa ja ESA:ssa esitetyn rajauksen mukaisesti. Esimerkiksi kotitalouksien sisällä tehtävät palkattomat kotitaloustyöt eivät ole tuotantoa kansantalouden tilinpidossa.

Useat kansantalouden tilinpidon tiedot lasketaan sekä käypiin että kiinteisiin hintoihin. Kiinteähintaisissa laskelmissa on siirrytty viiden vuoden välein vaihdettavasta kiinteästä perusvuodesta vuosittain vaihtuvaan perusvuoteen. Indeksikaava säilyy kuitenkin edelleen Laspeyres-tyyppisenä.

Laadintamenetelmistä löytyy lisää informaatiota osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1

Kansantalouden tilinpidon sisältö, käsitteet, määritelmät ja laskentamenetelmät ovat tarkasti määriteltyjä (vrt. 1.3.). EU valvoo noudattamista säännönmukaisesti ja laskentamenetelmistä on kirjoitettu EU:n määräämät

yksityiskohtaiset menetelmäkuvaukset (ks. linkki kohdassa 5). Erityisesti on huomattava, että perusaineistoista puuttuvasta ns. harmaasta taloudesta on tehty erillisiä selvityksiä ja tutkimuksia ja näiden perusteella on täydennetty kansantalouden tilinpidon laskelmia. Tilinpidon tarkkuutta, osuvuutta, seurataan säännöllisesti ja ennakkolukujen muuttumista tarkkaillaan.

3.2

Kansantalouden tilinpito käyttää kaikkia mahdollisia lähdeaineistoja. Näiden antama kuva taloudesta ei yleensä ole ristiriidaton. Tilinpidon laadinnassa on siten voitava päätellä eri lähteiden tiedon laatu ja käyttökelpoisuus. Käytännössä varsinkin ennakkotietojen osalta tiedot ovat puutteellisia. Tarkkuustasoa kuvastaa ennakkolisessa kansantalouden tilinpidossa oleva tilastollinen ero, joka ilmentää sitä kysynnän ja tarjonnan välistä eroavuutta, jota ei ole voitu selvittää. Ero esitetään tietoja julkaistaessa. Lopullisissa tiedoissa kysynnän ja tarjonnan tasapainotus tehdään tarkalla tuotetasolla eikä tilastollista eroa esiinny.

Kansantalouden tilinpidon sektoreittaisia nettoluotonantoja verrataan rahoitustilinpidossa laskettuihin nettoluotonantoihin, jotka perustuvat eri lähteisiin kuin ns. reaalitylinpito. Sektoreittaisten nettoluotonantojen välinen ero julkaistaan rahoitustilinpidossa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ensimmäiset vuositilinpidon ennakkotiedot vuodesta t valmistuvat vuoden t+1 helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa. Ensimmäinen versio on tietosisällöltään suppeampi kuin varsinainen kansantalouden tilinpito. Tietosisältö vastaa neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidon tietosisältöä, mutta sisältää lisäksi myös sektoritilien koko tietosisällön ennakkotiedot kaikkien sektorien osalta.

Vuositilinpidon toinen versio valmistuu vuoden t+1 heinäkuun alkupuoliskolla. Tällöin laaditaan ensimmäisen kerran kansantalouden tilinpito vuodesta t kaikkien reaalitylinpidon tilien osalta ja noin 100 toimialan tarkkuudella. Tarjonta- ja käyttötaulukkoja ei vielä laadita.

Kolmas versio valmistuu vuoden t+2 tammikuun lopussa ja neljäs lopullinen versio, vuoden t+2 joulukuussa. Neljäs versio sisältää yksityiskohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot.

Esimerkki vuoden 2006 kansantalouden tilinpidon eri versioiden valmistumisajoista:

Versio	Valmistumiskuukausi
1	Helmikuu 2007
2	Heinäkuu 2007
3	Tammikuu 2008
4	Joulukuu 2008

Kun kansantalouden tilinpidon eri versioita laaditaan, käytetään hyväksi kaikki käytettävissä olevat tiedot. Kullakin kerralla vain osa tiedoista muuttuu.

Ensimmäistä versiota laadittaessa (helmikuussa vuonna t+1) käytettävissä on neljännesvuositilinpidon lähdeaineisto sekä esim. kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot ja valtion kirjanpilotiedot 12 kuukaudelta.

Toista versiota laadittaessa (kesä-heinäkuussa vuonna t+1) useat lähteet ovat jo lopullisia, mutta esim. teollisuuden ja joidenkin muiden toimialojen rakennetilastotiedot ovat ennakkollisia.

Kolmatta versiota laadittaessa (tammikuussa vuonna t+2) uutena tietoaaineistona on käytettävissä muun muassa verotusaineisto. Lopullisina tilastoina käytettävissä on mm. kuntien ja kuntayhtymien talustilastot sekä yritys- ja toimipaikkarekisteri, eri toimialojen rakennetilastot, teollisuuden tuotetilasto.

Neljättä versiota laadittaessa (marras-joulukuussa vuonna t+2) ei käytettävissä ole enää uusia lähdetilastoja tai aineistoja, ellei jonkin lähdetilaston ilmestyminen ole poikkeuksellisesti viivästynyt. Tässä vaiheessa laaditaan tuotekohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot, jotka muodostavat lopullisen kansantalouden tilinpidon.

Vuotta t kuvaavat kansantalouden tilinpidon luvut julkaistaan toimiala- ja sektoritasolla helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa t+1 (ensimmäinen edellisen vuoden ennakkotieto), heinäkuussa t+1 ja tammikuussa t+2. Lopulliset luvut laaditaan tuotetasolla tasapainotettuna normaalisti joulukuussa t+2. Vuositilinpidon taulukkojulkaisu ilmestyy helmikuussa t+2, sisältäen lopulliset tiedot vuodesta t-2 ja ennakkolliset tiedot vuodesta

t-1. Pidemmällä aikavälillä voidaan myös aikasarjoja taaksepäin joutua muuttamaan esim. laskentamenetelmien, luokitusten tai käsitteiden muuttumisen takia. Kiinteähintaisia sarjoja voidaan laskea taaksepäin eri perusvuosilla.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1

Keskeiset tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla. Ensimmäisestä ennakkotiedosta järjestetään tiedotustilaisuus. Koko tietosisällön sisältävä Taulukot-julkaisu ilmestyy vuosittain yleensä helmikuussa. Kaksi kertaa vuodessa laaditaan viimeisimpiä vuosia koskeva julkaisu joko paperijulkaisuna (helmi-maaliskuussa) tai sähköisenä (heinäkuussa). Kaikki julkaistavat tiedot ovat saatavissa myös Astika -aikasarjatietokannan kautta tai sähköisessä muodossa. Tilastokeskuksen internet-sivuilla julkaistavien tietojen määrää tullaan lisäämään.

5.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmän metatietoja ovat ESA95 ja SNA93 (vrt. kohta 1.3.) sekä eräät muut menetelmäkäsikirjat, joita on lueteltu mm. Eurostatin internet-sivuilla:

<http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/nfaccount/info/data/index.htm#section1>

Kansantalouden tilinpito -tilaston kotisivuilta löytyy **Suomen laskentamenetelmän kuvaus:** <http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>. Muita metatietoja ovat esim. Tilastokeskuksen käsitetietokannan tiedot sekä toimiala- ja sektoriluokitukset: [Tilastokeskus - tietoa tilastoista](#).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kansantalouden tilinpidon luvuista on saatavissa yhdenmukainen aikasarja vuositasolla alkaen vuodesta 1975. Lisäksi on historiallisia sarjoja, joista pisimmät alkavat vuodesta 1860. Kansantalouden tilinpidon tiedot ovat vertailtavissa muiden maiden vastaaviin tietoihin. Parhaiten vertailtavuus toimii EU:n ja OECD:n jäsenmaiden kesken.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden tilinpito on muista tilastoista johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Tiedoissa saattaa olla eroja tilinpidon käyttämiin lähdetietoihin verrattuna. Lähdetilastojen ja kansantalouden tilinpidon välillä saattaa olla myös käsitteellisiä eroja. Esimerkkeinä mainittakoon tilinpidon pääoman muodostuksen vs. yritysten rakennetilastojen käyttöomaisuuden käsitteet ja käytettävissä olevan tulon käsite tilinpidon ja tulonjakotilaston välillä.

Tilinpito on ainoa käytettävissä oleva koko talouden kehitystä kuvaava yhtenäinen tilasto.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Kansantalous 2009

Lisätietoja

Olli Savela (09) 1734 3316

Aila Heinonen (09) 1734 3338

Vastaava tilastojohtaja:

Ari Tyrkkö

skt.95@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-8881 (pdf)
ISBN 978-952-467-988-6 (pdf)